

Sygn. akt IV U 286/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

15 lipca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Wawrzyniak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 lipca 2022 roku w Sieradzu

odwołania R. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z 6 maja 2022 r. Nr (...)

w sprawie R. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokość świadczenia przedemerytalnego

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 286/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 6.05.2022r., na podstawie art. 5-6b, art. 11, art. 25 ust. 3 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2021.1867), art. 138-140, art. 141 ust.1-3, art.142-144 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2022.504 j.t.zm.), art. 80 pkt 1-4, art. 82, art. 84 ust. 1, ust. 4a, ust. 6-8e, art. 11, art. 85 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2021.423 j.t. ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał rozliczenia R. N. świadczenia przedemerytalnego z tytułu przychodu osiągniętego w poszczególnych miesiącach roku rozliczeniowego od 1.03.2021 - 28.02.2022. Po dokonaniu rozliczenia ZUS ustalił, że przychód osiągnięty w poszczególnych miesiącach roku rozliczeniowego uzasadniał: zmniejszenie świadczenia przedemerytalnego o kwotę przekroczenia dopuszczalnej kwoty przychodu oraz wypłatę w wysokości ustalonej po zmniejszeniu, nie niższej jednak niż kwota gwarantowana tj. 3155,85zł. oraz zawieszenie wypłaty świadczenia na łączną kwotę 8836,38zł.; świadczenie przedemerytalne w poszczególnych miesiącach ww. roku rozliczeniowego podlegało zmniejszeniu o kwotę przekroczenia dopuszczalnej kwoty przychodu, jednak do kwoty nie niższej niż kwota gwarantowana i było wypłacone w wysokości 4418,19zł. Wobec powyższego ZUS ustalił, że R. N. jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 1262,34zł.

Nie podzielając powyższej decyzji, R. N. złożył odwołanie. Wskazywał, że w związku z zawieszeniem świadczenia przedemerytalnego, okres rozliczeniowy skrócił się do okresu od 1.02.2021 – 31.09.2021 i średnia z siedmiu miesięcy wyniosła 3611,71zł., gdzie kwota graniczna wynosiła 3617,30zł. Zdaniem odwołującego żądanie zwrotu kwoty 1262,34zł. jest bezzasadne.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. N., ur. (...)

Decyzją z 25.10.2021r., po rozpatrzeniu wniosku z 8.10.2021r., ZUS wstrzymał R. N. wypłatę świadczenia przedemerytalnego od 1.11.2021r. wobec osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej graniczną kwotę przychodu **(decyzja k.48/akta ZUS)**.

Decyzją z 6.05.2022r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie danych o wysokości przychodów pozyskanych z (...) Sp. z o. o. w Ł. oraz w zaewidencjonowanych w komputerowym systemie informatycznym, dokonał rozliczenia R. N. świadczenia przedemerytalnego z tytułu przychodu osiągniętego w poszczególnych miesiącach roku rozliczeniowego od 1.03.2021 - 28.02.2022. Po dokonaniu rozliczenia ZUS ustalił, że przychód osiągnięty w poszczególnych miesiącach roku rozliczeniowego uzasadniał zmniejszenie świadczenia przedemerytalnego o kwotę przekroczenia dopuszczalnej kwoty przychodu oraz wypłatę w wysokości ustalonej po zmniejszeniu, nie niższej jednak niż kwota gwarantowana tj. 3155,85zł.; świadczenie przedemerytalne w poszczególnych miesiącach ww. roku rozliczeniowego podlegało zmniejszeniu o kwotę przekroczenia dopuszczalnej kwoty przychodu, jednak do kwoty nie niższej niż kwota gwarantowana i było wypłacone w wysokości 4418,19zł. Wobec powyższego ZUS ustalił, że R. N. jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 1262,34zł. W części decyzji, zawierającej informację dotyczącą miesięcznego rozliczenia świadczenia wskazano, iż dopuszczalne kwoty przychodu, graniczne kwoty przychodu, roczne dopuszczalne kwoty przychodu oraz roczne graniczne kwoty przychodu ogłaszane są corocznie Komunikatem Prezesa Zakładu, publikowanym w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” i wynoszą od 1 marca 2021 r. do 28 lutego 2022 r. odpowiednio:

1291,90 zł i 3617,30 zł;

15502,80 zł i 43407,60 zł.

(decyzja k. 59-60/akta ZUS).

Rozliczenie w skali rocznej okazało się mniej korzystne dla wnioskodawcy **(k. 57-58/akta ZUS)**.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 5 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U.2021.1867 t.j.), świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu lub zawieszeniu, na zasadach określonych w ust. 2-5, 7 i 8, w przypadku osiągania przychodu, o którym mowa w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zwanego dalej "przychodem".

Świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu, jeżeli kwota przychodu przekracza miesięcznie kwotę 25% przeciętnego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych, zwaną dalej "dopuszczalną kwotą przychodu", nie przekracza jednak kwoty 70% tego wynagrodzenia, zwanej dalej "graniczną kwotą przychodu".

Jeżeli kwota przychodu przekracza dopuszczalną kwotę przychodu, świadczenie przedemerytalne ulega zmniejszeniu o kwotę tego przekroczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

W przypadku gdy w wyniku zmniejszenia, o którym mowa w ust. 3, kwota świadczenia przedemerytalnego byłaby niższa niż 630,50 zł, świadczenie przedemerytalne wynosi 630,50 zł, z zastrzeżeniem ust. 5. Do kwoty świadczenia przedemerytalnego w wysokości 630,50 zł art. 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

W przypadku gdy kwota przychodu przekracza graniczną kwotę przychodu, świadczenie przedemerytalne ulega zawieszeniu.

Przychód uważa się za osiągnięty w miesiącu, w którym został wypłacony.

Przy ustalaniu przychodu nie uwzględnia się kwot przychodu należnych za okres przed dniem, od którego ustalono prawo do świadczenia przedemerytalnego.

Jak wynika z art. 6 cyt. ustawy, rozliczenie przychodu następuje po zakończeniu roku rozliczeniowego, ustalonego od dnia 1 marca każdego roku do ostatniego dnia lutego następnego roku, w formie rozliczenia rocznego lub miesięcznego, w zależności od tego, która forma rozliczenia jest dla świadczeniobiorcy korzystniejsza.

Osoba pobierająca świadczenie przedemerytalne jest obowiązana niezwłocznie powiadomić organ rentowy o osiągnięciu przychodu oraz o wysokości tego przychodu, a po zakończeniu roku rozliczeniowego, w terminie do dnia 31 maja następnego roku, o wysokości przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym, z uwzględnieniem przychodów uzyskanych w kolejnych miesiącach tego roku.

Obowiązek powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, spoczywa odpowiednio na pracodawcy i zleceniodawcy lub innym płatniku składek, a w przypadku osoby pełniącej służbę - na właściwej jednostce organizacyjnej.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, obowiązujące w kolejnym roku rozliczeniowym:

1) dopuszczalną kwotę przychodu oraz graniczną kwotę przychodu, ustalone na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego do celów emerytalnych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z zaokrągleniem do 10 groszy w górę;

2) roczną dopuszczalną kwotę przychodu oraz roczną graniczną kwotę przychodu - dla każdego roku rozliczeniowego, stanowiące - odpowiednio - dwunastokrotność kwot, o których mowa w pkt 1.

Zgodnie z art. 6a ustawy, w celu dokonania rozliczenia rocznego organ rentowy ustala łączną kwotę przychodu osiągniętą w okresie roku rozliczeniowego i porównuje ją z:

1) roczną dopuszczalną kwotą przychodu,

2) roczną graniczną kwotą przychodu z tym, że okres, z którego ustala się kwoty roczne, ulega odpowiedniemu skróceniu w roku rozliczeniowym, w którym prawo do świadczenia przedemerytalnego powstało, ustało lub w którym wypłata tego świadczenia była wstrzymana z przyczyn określonych w art. 4 ust. 2 lub 4 lub na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

2. Jeżeli kwota przychodu uzyskana w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną dopuszczalną kwotę przychodu, nie przekroczyła jednak rocznej granicznej kwoty przychodu, organ rentowy ustala łączną kwotę zmniejszenia w roku rozliczeniowym zgodnie z art. 5 ust. 3, z uwzględnieniem art. 5 ust. 4.

3. Jeżeli kwota przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym przekroczyła roczną graniczną kwotę przychodu, organ rentowy ustala, że w roku rozliczeniowym świadczenie przedemerytalne podlegało zawieszeniu.

4. Jeżeli w roku rozliczeniowym świadczenie przedemerytalne zostało wypłacone w wysokości innej niż wynikająca z rozliczenia, o którym mowa w ust. 1-3, w przypadku gdy kwota wypłaconych świadczeń:

- 1) była wyższa od kwoty wynikającej z rozliczenia - organ rentowy ustala kwotę nienależnie pobranych świadczeń i dochodzi jej zwrotu na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS;
- 2) była niższa od kwoty wynikającej z rozliczenia - organ rentowy dokonuje zwrotu kwoty świadczenia.

Jak wynika z art. 6b ustawy, w celu dokonania rozliczenia miesięcznego organ rentowy ustala kwoty przychodu osiągnięte przez osobę uprawnioną do świadczenia przedemerytalnego w okresie kolejnych miesięcy roku rozliczeniowego i porównuje je z kwotami przychodu: dopuszczalną i graniczną, a następnie:

- 1) ustala kwoty nienależnie pobranych świadczeń i dochodzi ich zwrotu na zasadach przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS, jeżeli kwota wypłaconych świadczeń była wyższa od kwoty wynikającej z rozliczenia;
- 2) dokonuje zwrotu kwoty świadczenia, jeżeli kwota wypłaconych świadczeń była niższa od kwoty wynikającej z rozliczenia.

2. Do miesięcznego rozliczania świadczeń art. 6a stosuje się odpowiednio.

Do ustalenia, czy zaistniały okoliczności uzasadniające zmniejszenie lub zawieszenie świadczenia przedemerytalnego, bierze się pod uwagę jedynie łączną kwotę tego świadczenia wypłaconą w roku rozliczeniowym (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, j.t. Dz.U. Nr 120, poz. 1252) (por. wyrok SN z 9.05.2006r., II UA 1/06).

Zdaniem odwołującego, w związku z zawieszeniem świadczenia przedemerytalnego, okres rozliczeniowy skrócił się do okresu od 1.02.2021 – 31.09.2021 i średnia z siedmiu miesięcy wyniosła 3611,71zł., gdzie kwota graniczna wynosiła 3617,30zł. i żądanie zwrotu kwoty 1262,34zł. jest bezzasadne.

Przy rozliczeniach ZUS brał pod uwagę przychody osiągnięte przez wnioskodawcę, na podstawie danych pozyskanych z (...) Sp. z o.o. w Ł. oraz zaewidencjonowanych w komputerowym systemie informatycznym ZUS.

Zawieszalność prawa do świadczeń rządzi się sztywnymi zasadami, uzależniającymi zastosowanie odpowiednich przepisów, od wysokości przychodu osiąganego przez świadczeniobiorcę w danym okresie rozliczeniowym. W tym miejscu wyjaśnić należy, iż czym innym jest graniczna kwota przychodu a czym innym dopuszczalna kwota przychodu - obie wynikające z przepisu art. 5 ust. 2 ustawy. Graniczna kwota przychodu to przychód w rozumieniu art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz.U. z 2004r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), czyli przychód z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego - wynoszący 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dla celów emerytalnych. Natomiast dopuszczalna kwota przychodu to łączna kwota świadczenia przedemerytalnego i przychodu wynosząca 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dla celów emerytalnych. W granicznej kwocie przychodu uwzględnia się wyłącznie przychód, natomiast w dopuszczalnej kwocie przychodu - przychód i świadczenie przedemerytalne łącznie. Różny jest także skutek przekroczenia granicznej kwoty przychodu i dopuszczalnej kwoty przychodu. W sytuacji, kiedy łączna kwota świadczenia przedemerytalnego i przychodu przekracza dopuszczalną kwotę przychodu, świadczenie ulega zmniejszeniu (art. 5 ust. 3 ustawy), natomiast jeśli kwota przychodu przekracza graniczną kwotę przychodu świadczenie przedemerytalne podlega zawieszeniu art. 5 ust.5 ustawy). W celu ustalenia, czy zaistniały okoliczności powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczenia porównuje się roczną kwotę świadczenia przedemerytalnego i przychodu uzyskaną w roku rozliczeniowym z roczną dopuszczalną kwotą przychodu (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy) oraz porównuje się kwotę przychodu uzyskanego w roku rozliczeniowym z graniczną kwotą przychodu (art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy).

Inna sytuacja jest przy ustalaniu już samej kwoty wynikającej z przepisu art. 6 ust. 3 ustawy, określonej jako łączna kwota zmniejszenia w roku rozliczeniowym, zgodnie z art. 5 ust. 3. W przepisie art. 5 ust. 3 operuje się pojęciem łącznej kwoty świadczenia przedemerytalnego i przychodu, nie wymagając, aby ta kwota była kwotą uzyskaną (wypłaconą).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ §1 kpc, orzeczono jak w sentencji.